

12 Pd5!?

Wit kiest voor het handhaven van de druk op de zwarte stelling, het winnen van de kwaliteit leidt niet tot beter spel: 12 Pc7,Pxc4 13 Pxa8,Pxb2 14 O-O!,Pc6 15 Pd5, Lg4 16 Pac7,Le2 17 Tfel,Lc4 en zwart heeft voldoende compensatie voor het ontbrekende materiaal.

12 ..., Pbc6 13 Le2

De witspeler ziet in dat het veld c7 toch niet zo waardevol is.

13 ..., e6 14 Pdc3, a6 15 Pa3, b5 16 Pc2, Lb7

(zie diagram 2). De aanval van de witte horde is afgeslagen. Niet wit maar zwart heeft nu een ruimtelijk overwicht.

17 Lg5, Td7 18 f4 ?

Wit overspeelt zijn hand. De tekstzet leidt op den duur tot pionverlies. Beter is 17 O-O of 18 O-O, alhoewel ook dan de zwarte stelling de voorkeur geniet.

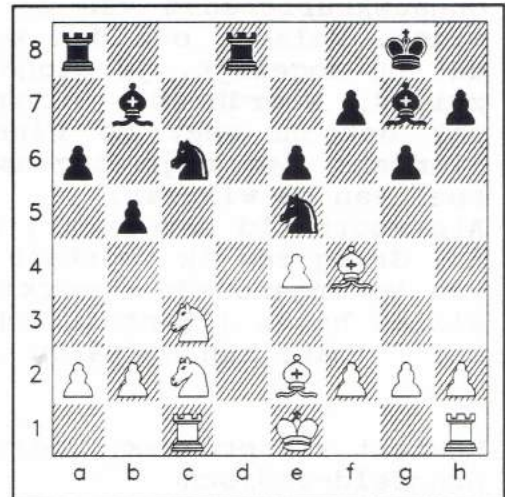

Diagram 2, wit aan zet

18 ..., Pd3+ 19 Lxd3, Lxc3+ 20 bxc3, Txd3 21 Ke2

Ook meteen 21 Lf6 is onvoldoende: 21 ...,Pa5 22 Ld4,Pc4 23 Pb5 Td2 en wit verliest een pionnetje.

21 ..., Txc3 22 Lf6, Tc4 23 Ke3, Pb4 24 Pd4

Afruilen helpt niet: na 24 Pb4,Txe4+ 25 Kd2,Txb4 26 Tc7 kunnen alle dreigingen gepareerd worden door 26 ...,Ld5

24 ..., Tac8 25 Txc4, Txc4 26 Td1

Andere voortzettingen leiden op den duur ook tot verlies.

27 ..., Tc3+ 27 Ke2, Lxe4 28 Pxb5, Tc2+ 29 Kf1, Pd5

0 - 1

Henk Noordhoek

DE OP EEN NA SAAISTE SCHAKER TER WERELD

"Every cloud has a silver lining."

Zo kan een door babbelkousen en onbenullen volgeschreven clubblad toch dwingen tot grondig zelfonderzoek. In de vorige aflevering nodigde ene Eggink mij uit om terug te treden. Dat is althans de boodschap die ik uit een warrige verzameling woorden meen te moeten afleiden.

Terzijde: is dit dezelfde Eggink waar Donner zo'n hekel aan had?

Kijk maar op pagina 305 van De Koning, waar sprake is van: ".....de afschuwelijke Eggink...". Het zou mij niets verbazen. Net zo min zou ik er van opkijken als die zogenaamde Doctor niemand anders dan Mühling blijkt te zijn. Waar is Lodewijk Prins?

Maar ere wie ere toekomt. Die Eggink heeft mij wel aan het denken gezet. Eerst was ik natuurlijk geïrriteerd, maar ineens drong het tot mij door dat dit een waarschuwing van de Heer is. Om mij op de proef te stellen heeft hij zijn nederigste boodschapper gestuurd, maar ik heb het heel goed begrepen.

Alleen op het eerste gezicht was het afgesloten seizoen een succes. Bij nadere beschouwing was het in en in treurig. In mijn drang om te winnen heb ik alle goede voornemens terzijde geschoven. Na een paar pogingen creatief te spelen, verviel ik in mijn oude fout. Zekerheid voor alles werd mijn devies, zonder dat ik dat echt wilde! Behalve op de titel kampioen van Zoetermeer mag ik nu ook aanspraak maken op de bijnaam "de saaiste speler van het westelijk halfgrond." Achter de Wolga schijnt één grijsaard te wonen die nog erger is.

"Nou, nou," zult u misschien denken, "zo erg was het toch ook niet". Kijk zelf of u wakker kunt blijven bij het naspelen van de volgende partij.

Doctor - Hoorweg
21-1-1992

1 c4,g6 2 Pc3,Lg7 3 g3,c5 4 Lg2,Pf6 5 Pf3,0-0 6 0-0,Pc6
7 d4,cd4 8 Pd4,Pd4 9 Dd4,d6 10 Dd3,Lf5 11 e4,Le6 12 b3,Pg4
13 Lb2,Da5 14 Pa4,Pe5 15 Dc3,Dc3 16 Lc3,Ld7 17 Pb2,Pf3 18 Lf3,
Lc3 19 Tab1,Lc6 20 Pd1,Ld4 21 Pe3,Le3 22 fe3,a5 23 Tbd1,f6
24 Td4,Ta6 25 Lg4,Kf7 26 Tc1,Tb6 27 c5,dc5 28 Tc5,a4 29 Le2,
e5 30 Lc4,Ke7 31 Td2,Td8 32 Td8,Kd8 33 ba4,Tb1 34 Lf1,Le4 35
Tb5
35 ...,Tf1 36 Kf1,Ld3 37 Ke1,Lb5 38 ab5,Kc7 39 Kd2,Kb6 40 Kd3,Kb5
41 Ke4,Kc5 42 g4,Kd6 43 h3,Ke6 44 h4,f5 45 gf5,gf5 46 Kf3,Kd5 47
e4,fe4 48 Ke3,h5 0-1

Ik schaam mij diep. Het zal niet meer gebeuren. Voorlopig wil ik mij aan het Chinese schaakspel wijden, daarin schijnt alleen de aanval te tellen. Pas nadat deze therapie succes heeft gehad, zal ik achter het schaakbord terugkeren.

17-8-1992
Frits Hoorweg

PROMOTIE : MIJN SCHAAKVERENIGING

Het lijkt tijden geleden dat ik lid werd van Promotie, toen nog Zoetermeers enige schaakvereniging. Het was begin 1979. Het was een koude winter. Ik liep naar het Trefpunt met een sjaal om, om de koude wind buiten te houden. Rillend kwam ik de zaal binnen, niet wetend wat te verwachten. Het was warm en druk in de zaal. Iedereen zat gebogen over zijn of haar bord of praatte op gedempte toon over een partij. Schichtig ging ik op zoek naar de jeugdleider tussen alle geïnteresseerde ouders in. Eindeloos duurde dat. "Bent u de jeugdleider, meneer?", vroeg ik steeds weer met een benepen stemmetje (ik had de baard nog niet in de keel gehad; dat kwam later). En steeds was het hem niet. Vaak werd ik echter onthaald op een indringend "Ssssssst!!!!". Maar, natuurlijk, eindelijk vond ik iemand die hem voor me aanwees. Trillend liep ik op hem af. Zou het een vriendelijke man zijn? Gelukkig viel dat mee, en hij leidde me vriendelijk pratend naar mijn tegenstander, die al geruime tijd had zitten te wachten en zich opmaakte voor een snelle overwinning. "Hallo, ik ben Toni en ik sta 15e", stelde hij zich voor. 15e? Maar dat was toch zeer hoog? En moest ik daar meteen tegen? Ja, dat moest. Ik won trouwens snel.

Al snel voelde ik mij er thuis. Promotie bleek een gezellige vereniging te zijn, waar voor iedereen een plaats was. Ook voor de notoire "laatblijvers", ook voor de spelers die na hun partij direct weer naar huis gaan. Ook voor de jeugd, ook voor de "Veteranen". Je kon gezellig met anderen over allerlei zaken spreken (ook over andere dingen dan schaken), en je maakte nog eens wat mee. Al snel had Promotie mij in z'n greep. Een houdgreep waar ik niet meer onderuit kon komen. En dat wilde ik trouwens allang niet meer. Want Promotie is en blijft mijn schaakvereniging.

Ik heb al heel wat meegemaakt sinds ik mij in het shirt van Promotie hulde; zomaar een greep: mijn allereerste externe wedstrijd speelde zich in februari 1979 in Wassenaar af, voor het 6e, het toenmalige jeugd-tiental, met Wim de Kok aan het eerste bord. Ik won in de Hoera!-stijl die Briggeman bekend had gemaakt, en we werden dat seizoen net geen kampioen omdat Regina Pacis 1 dat seizoen evenveel match- en bordpunten had, het onderlinge resultaat aan de eerste 10, 8 en 6 borden gelijk was, maar zij aan de eerste 4 borden beter hadden gescoord. Mijn allereerste Oliebollentoernooi was dat van eind 1979, onder leiding van de geweldige Frans Cayaux. Ik had mijn notatieboekje meegenomen, maar dat bleek je daar dus niet nodig te hebben....

Hoogtepunten? Ik heb ze gekend. Ik ben jeugdkampioen geweest. Ik heb een Zilveren Oliebol gewonnen. Ik was deelnemer aan het team dat in 1982 jeugdclubkampioen onder de 20 jaar werd van Nederland. Niet dat dat door mijn score kwam, trouwens (2 uit 7). Ik weet de uren in de trein naar Baarn nog, dat we klaverjasten en over schaken praatten (opdracht: zet zwart mat midden op het bord met twee torens en een paard, maar er zit wel een luchtje aan). Of de keer dat we, vanuit Utrecht met de trein komend, in het verkeerde stuk van de trein waren ingestapt en, in plaats van in Zoetermeer, plotseling in Nieuwerkerk aan de IJssel bleken te zitten! Henk Noordhoek werd voor de laatste wedstrijd van bovenvermeld kampioenschap van een tentamen in Leiden naar Baarn gebracht met de bolide van Jan Kalkwijk, haalde het tentamen en speelde nog remise ook! Twee keer ben ik met een tal kampioen geworden van een klasse, beide keren met het tweede. De eerste keer werden we het jaar erop met zegge en schrijve één (1) matchpunt met een grote schop weer teruggeworpen, de tweede keer lukte het dan echt.

Dieptepunten? Ik kan er van meepraten: mijn eerste grote dieptepunt was de 1 uit 11 (2 remises) die ik op een gegeven moment in mijn eerste jaar als wedstrijd-leider had weten te behalen. Zo'n zelfde dieptepunt volgde een seizoen later. Op een memorabele dag had ik 's middags mijn enkel gebroken (gevallen van de fiets). Ik had wel pijn, maar ik wist nog niet dat hij gebroken was (daar kwamen de knappe doktoren de volgende dag pas achter). 's Avonds heb ik echter nog wel les gegeven aan de jeugd. Promotie vóór alles! Ook ken ik enkele zogenaamde "angst-gegners":

Ben Ahlers (0 uit 6), Jan Kalkwijk (0 uit 5), en Jan Blankespoor (1 uit 9).

Ook in de weekenden werd en wordt er nog wel eens fanatiek geschaakt; zeer gezellige avonden met Promotianen waarbij het soms knap laat werd/wordt. Wat ik me ook nog goed kan herinneren is de schaaksimultaan van John van der Wiel in 1982, bij het 30-jarig bestaan van Promotie, die er bijna voor zorgde dat we voorpagina-nieuws werden, omdat er een lamp met donderend geraas naar beneden kwam en uiteen spatte op de plaats waar hij net weg was gelopen...

En zo kan ik natuurlijk nog uren doorgaan. Het schaken tegen hakers als Koster, Stoop, Dijkman en Toxopeus, het schaken tegen de degelijke schakers uit de "School van Breugem", het schaken tegen het verfoeilijke jeugdtempo. Of de strijd in de finalegroepen, de verandering van tientallen naar achttallen, de invoering van de zomercompetitie, de viering van het 35-jarig jubileum, de verhuizing van het Trempunt naar De Leyens, de aarzelende opzet van Promotie's eigen rapidtoernooi. Niet te vergeten de Kamper Schaaknacht waarvoor Wendell een dag te laat op het station op ons stond te wachten, de HSB-kampioenschappen en natuurlijk de gedenkwaardige jaarvergadering van 1984 ("Niets meer aan de orde zijnde sluit de voorzitter om 8.57 uur de vergadering"...), de polemieken met Manuel Nepveu over sigaren, schaken en schaakspelen in het clubblad, de snelschaaktoernooien, zowel binnen Promotie (in een grote groep van 20 man en maar draaien...) als daarbuiten (zoals die voor teams in Delft), het Bussum-toernooi, de opkomst van de vele jeugdspelers (van Wim de Kok en Bernard Bannink, via Igor Coene en Niels Bos naar Eelco Kuipers en Arjen Wassenaar), en nog vele, vele andere ervaringen en belevenissen die de moeite van het onthouden waard zijn.

Maar mijn allermooiste ervaring is toch wel, dat ik hier, binnen de schaakvereniging Promotie, ontzettend veel leuke, aardige en interessante mensen heb ontmoet, en blijf ontmoeten. Met wie ik in ieder geval één eigenschap gemeen heb: liefde voor het schaakspel. Maar vaak blijkt gelukkig dat vele schakers ook nog andere, ook leuke eigenschappen hebben - met andere woorden, dat schakers ook maar gewone mensen zijn. Zaken genoeg om over te praten. Van de gekke en wereldvreemde, maar ook geniale Fischer tot en met de geweldige, eigenwijze Donner. Van muziek tot ruimtevaart. En alles gaat, naar mijn weten, ook altijd in een goede sfeer. Wanneer zijn er nou echte problemen? Goed, we schelden elkaar wel eens voor rotte vis (en erger) uit in het alom geprezen clubblad, maar iedereen weet altijd wie het zegt, en de volgende keer is hij aan de beurt. En vooral die goede sfeer maakt dat ik mij er bijzonder thuis voel. Ik kom altijd met plezier naar de wekelijkse schaakavonden om met plezier een pot te schaken, en ik ben niet de enige, getuige het enthousiasme voor de zomeravondschaak-competitie. Ik voel me verbonden met het lot van Promotie. Promotie is mijn vereniging en zal dat altijd blijven. En als iemand in de toekomst ooit nog eens vraagt of Promotie echt bestaat zoals die vermaledijde Edgar H. Kriggen altijd moet doen, dan moet het antwoord luiden "Jazeker, en hoe!". Op naar het vijftig-jarige bestaan!

Gerhard Eggink

(oplossing opdracht : wit Te3, Te5, Pe6; zwart Ke4)

HET CLUBLEVEN,

een diepgravende cultuurhistorische beschouwing. door M.Nepveu

Elke zichzelf respecterende vereniging geeft ter gelegenheid van een jubileum een speciaal nummer uit van haar orgaan. De S.V. Promotie uit Zoetermeer maakt hierop geen uitzondering. Het aardige van dit soort jubileumuitgaven is nu dat de toon ervan altijd en eeuwig razend positief is. Al is kort tevoren de helft van de club tijdens een gemeenschappelijk uitstapje door voedselvergiftiging uitgestorven of de kas gestolen door een perfide bestuurslid, de toon moet positief blijven. Dit is volledig begrijpelijk, want een jubileumnummer is een soort uithangbord en kommer en kwel leest niet wel (Overigens, de beide genoemde calamiteiten zijn wat de S.V.Promotie aangaat illusoir: de schakers hier zijn weinig Bourgondisch en het Bestuur bestaat uit degelijke lieden).

Toch is er met Het Schaakspel in zijn algemeenheid iets ergs aan de hand. Het spijt mij, maar het moet gezegd: Het Schaakwezen is onderhevig aan sociale neergang! Voorwaar geen misselijke these, en ook helemaal geen vrolijke, maar wij moeten de feiten onder ogen durven zien!

Verwondering zal zich nu wellicht meester maken van veel van onze clubleden, verbijstering zelfs, mogelijk grote woede en ik zie mij dan ook genoodzaakt in deze diepgravende studie de zojuist genoemde these toe te lichten. Laten wij daarom de geschiedenis van Het Schaakwezen in de Lage Landen aan een beschouwing onderwerpen.

Omtrent de introductie van Het Spel in het gebied dat thans Nederland heet is weinig bekend. Haje Kramer, eertijds sterk schaker, publicist en Fries, beweerde dat bij opgravingen in Friesland een schaakkoning onder een van de terpen vandaan zou zijn gekomen. Nu weten wij dat de Friezen een achtenswaardig en nijver volkje zijn, maar ook wel eens wat chauvinistisch. Schrijver dezes vermoedt dan ook dat de desbetreffende schaakkoning gewoon een eind hout is geweest waarmee de Friezen elkaar en de Hollanders in een goede bui op de schedel klopten.

Neen, veelzeggender is dat Het Spel in de Vaderlandse Letteren opduikt. In het meesterwerk 'Floris ende Blancefloer' om precies te zijn. De adellijke Floris zit gevangen en zijn eveneens blauwbloedige geliefde Blancefloer wil naar hem toe, de toren in. Maar een cipier zit op wacht. Hij moet in een soepele stemming gebracht worden. Blancefloer merkt dat de man veel en graag schaakt, maar dat hij nooit kan winnen. Zelfs de jachthond van zijn baas wint nog van hem. Blancefloer papt met hem aan, biedt een partijtje schaak aan en verliest. De goede man rent

vervolgens vele malen uitzinnig gillend rond de toren, zegt zijn baan op, wordt balletdanseres en Blansje mag eventjes de toren in. De rest van dit verhaal is voor ons minder van belang.

We zien echter dat Het Spel in dit litteraire meesterwerk in verband wordt gebracht met bedrog en omkoperij. Hm, daar wou ik eigenlijk helemaal niet naar toe. O ja, we zien dus dat Het Spel met de adel in verband wordt gebracht. Op zich is dit maar een enkel voorbeeld, maar ook overigens is duidelijk dat Het Spel in de Middeleeuwen toch vooral het Spel der Koningen was, dat wil zeggen van de meer fijnbesnaarden onder hen. Bisschoppen konden er ook wat van trouwens en er is zelfs een liederlijk exemplaar bekend die zijn geestelijke taken geheel vergat en alleen nog maar schaakte (bisschop Damiano waarschijnlijk, die wat moeite had met zijn verdedigingssysteem). Toen heeft een aardse aartsbisschop ingegrepen, met als gevolg dat Het Spel een korte tijd in de ban ging.

Aardig en cultuurhistorisch van belang is dat in Angelsaksische landen zowel een Koning, een Koningin als ook vier Bisschoppen op het schaakbord aanwezig zijn. Schaakspelende Koningen en Bisschoppen waren dus als het ware onder hun gelijken. (In Franstalige landen, overigens, heet de figuur die de Angelsaksen 'bisschop' noemen: 'nar', 'dwaas'. Een aparte studie zou nodig zijn om het verschil in benaming cultuurfilosofisch te duiden, maar Uw Dienaar denkt er voorlopig gewoon het zijne van.)

We maken nu een sprong naar de achttiende eeuw. Nederland heeft op dat moment absoluut geen koningen of hun representanten meer en wordt alleen nog bevolkt door vissers, boeren, dominees, kooplieden en ander geteisem.

Eigenlijk kunnen deze lieden alleen maar dammen, maar er zijn ook een paar buitenlanders, hier woonachtig, die kunnen schaken. Dat zijn geleerde mannen, mannen van een zekere standing. Cunningham, van het gelijknamige gambiet, is wel de bekendste.

Nederland wordt in het midden van de achttiende eeuw bezocht door de Franse musicus André Danican Philidor. Die kan dammen. Die kan schaken. Hij geeft zelfs schaakles aan hoge dieren binnen de krijgsmacht van die dagen, een bezigheid die takt moet hebben gevraagd. Hij kwijt zich goed van zijn taak, dwz. hij toont veel takt en verblijft enige tijd in ons goede vaderland. Hier meet hij zijn krachten met allerhande spelers -om geld- en hij doet dat in koffiehuisen. Hier stuiten we dus op het fenomeen van het koffiehuis-schaak. Aangezien het plebs zich niet in koffiehuisen vertoont, maar de jet set van de achttiende eeuw evenmin, kunnen we stellen dat Het Schaakspel nu niet meer voornamelijk door de Groten der Aarde wordt beoefend, maar toch evenmin door het janhagel. Sociologen zouden wellicht voorzichtig spreken van 'democratisering' van het Schaakspel, maar zo ver is het eigenlijk nog niet. Heren van Stand schaken, het grove klootjesvolk

damt hoogstens in vochtige krotten achter de duinen of op door de ratten aangewreten terpen.

Men moet zich van de schaakprestaties van de achttiende-eeuwer overigens geen overdreven voorstelling maken. De regels volgens dewelke wordt gespeeld waren bepaald niet door de FIDE goedgekeurd. Voorgiftpartijen waren aan de orde van de dag, vooral als een erkend sterke speler het opnam tegen een zwakkere en er om geld werd gespeeld. Te onzent kon zich aan het eind van de achttiende eeuw de Elzasser Stein neerlaten als schaakleraar. Zelfs de partijen van zijn beste pupillen waren volgens redelijk deskundige bronnen niet om aan te zien en bovendien ontwikkelde deze Stein hier te lande een opening die slechts genoemd kan worden als de aanstormende jeugd reeds op een oor ligt: de Hollandse Verdediging.

De zojuist genoemde Philidor schreef het eerste internationaal bekend geworden schaakleerboek. Het werd in het Nederlands vertaald door een Stoethaspel van Stand, die het bestond om in het voorwoord mede te delen dat men de vijandelijke koning niet met eigen koning, loper en paard kon matzetten.

De algemene conclusie moet luiden dat de achttiende eeuw schaaktechnisch nog niet veel te bieden had en dat de beoefenaren toch vooral onder de 'beschaafdere standen' gezocht moesten worden, zoals dat toen heette.

In de negentiende eeuw zien we een geheel nieuw fenomeen optreden: de oprichting van schaakclubs. Nog voor de negentiende eeuw half om is hebben hier en daar fatsoenlijke lieden zulke verenigingen opgericht. Wederom gaat het toch vooral weer om Heren die met een dampende sigaar en een voortreffelijke cognac een partijtje schaak spelen. Van een belangwekkend niveau is echter nauwelijks sprake. Volgens de schaakhistoricus van der Linde kwam het voor dat bij het rokeren meteen-dus op dezelfde zet- een luchtgaatje in de rokadestelling werd gecreeerd, dat er geloot werd of Wit dan wel Zwart mocht beginnen, etc. Typerend is dat de schaakspelende heren zich van hun cultureelste kant willen laten zien. Het Haagse DD bijvoorbeeld heet voluit 'Discendo Discimus' met de verpletterende vertaling: 'door te leren leren wij'. Welopgevoede lieden zien we hier dus optreden, die laten blijken dat zij een waarheid als een koe in correct Latijn kunnen weergeven. Maar naast deze lieden zijn er ook een paar anderen, van minder 'heerlijke' stand, die zich aan Het Schaakspel wagen. Hun aantal is gering. De Nederlandse Schaakbond wordt opgericht in 1873 en vooral prominente lieden zijn lid van deze organisatie; Douwes Dekker alias Multatuli is een van hen uit het eerste uur van wat later de KNSB zou worden. Internationaal spelen de Nederlanders nog geen verbluffende rol, maar de weinigen die dat proberen wel te doen zijn zonder uitzondering mannen met tamelijk wat vrije tijd. De eerste Nederlandse Meester komt uit het geslacht van van Lennep en hij kan het zich

permitteren om (veel) tijd vrij te maken om het beroemde toernooi van Hastings 1895 te verslaan voor de Nederlandse Schaakbond.

Nederland wordt in de tweede helft van de negentiende eeuw door buitenlandse grootheden bezocht. Steinitz en Blackburne moeten daarbij werkelijk een vreselijke indruk van onze voorvaderen gekregen hebben. De grote Breslauer school- en schaakmeester Andersen speelt met ene Klaas de Heer, een zogenaamd sterk schaker alhier; de bewaardgebleven partijen stemmen echter niet tot vrolijkheid. Als dammer zou hij echter nog meer furore maken, een typische representant van het klotjesvolk dus.

De tijden veranderen echter. En wat het schaakniveau betreft ten goede: Euwe omhelst Het Schaakspel en wordt als negentienjarige kampioen van de moerasgronden van Noordwest-Europa.

Weenink en Nooteboom, beiden student, gooien nationaal hoge en internationaal iets minder hoge ogen en zullen de korte broek nauwelijks ontgroeid geweest zijn toen zij zich bij de schaakclubs en schaaksociëteiten aanmeldde.

En hier raken wij meteen aan een gevoelig punt, dat in een enigszins serieuze cultuurhistorische beschouwing zeker niet mag ontbreken: het netelige onderwerp van Passende Kledij voor Schaakspelenden.

Wij willen niet iedereen verplichten om zijn wekelijkse schaakavond in rok of driedelig grijs door te brengen. Maar er zijn natuurlijk grenzen van welgevoegelijkheid die niet overschreden kunnen worden. Maar die grenzen liggen laag, of beter gezegd: hoog. Tijdens een toernooi dat Uw dienaar zo'n twintig jaar geleden speelde in het beschaafde Bussum zag hij een vrouwmens(!) schaken in zgn. hotpants. Deze vrouw, wier naam ik uit pieteit niet zal noemen, werd niet eens uit de speelzaal verwijderd, ofschoon haar opvallend vleselijke aanwezigheid onder de Bussumse Heren aanleiding gaf tot dierlijke grappen. Wij kunnen uit dit voorval leren dat de korte broek twintig jaar geleden kennelijk reeds als oirbaar schakerstenu werd geaccepteerd, al gaat er een hilariteit van uit die gans en al haaks staat op de waardigheid van Het Spel.

Hoe dan ook, het is zeker een teken van de verregaande popularisering alias democratisering alias neergang van Het Schaakwezen dat men in korte broek op een club of tijdens een toernooi mag schaken. En het zou in de daarop volgende jaren nog veel verder gaan.....

Nu is de situatie inmiddels zo dat reeds de jeugd van de basisscholen zich schaamteloos aan Het Schaakspel vergrijpt. Dit wordt zelfs door sommige zich volwassen noemende individuen aangemoedigd. Weliswaar worden deze jeugdigen dan nog net niet tijdens reguliere speeltijden op de schaakclubs toegelaten, maar hun gejoel en wilde dartelingen vlak voordat de Heren met elkander de strijd wensen aan te binden kon menigeen zien en horen tot beide hem vergingen.

Hun lichtzinnig gebruik van de schaakborden wijst op een grote fantasie -ook in taalkundig opzicht-, maar niet noodzakelijk op een diep respect voor Het Spel. In de vorige eeuw, onder louter Heren, zou dit alles natuurlijk volstrekt ondenkbaar zijn geweest en tot drastische maatregelen hebben geleid. Die schijnen thans niet meer mogelijk..... Dat geldt evenzeer van het nu te bespreken en waarlijk onthutsende feit dat ook exemplaren van het Genus Vrouw zich aan Het Schaakspel verslingeren. De bandeloosheid van zoiets moet duidelijk zijn. Weliswaar is inmiddels bewezen- ondanks eertijds sterke vermoedens van het tegendeel bij zulke kanonnen als de grote Donner- dat enkele exemplaren van het Genus Vrouw kunnen schaken, maar zulks doet in dezen eigenlijk niet terzake. Dat ook zij, van het Genus Vrouw, hun vaak zwakke krachten op dit wrede oorlogsspel uitproberen is het beste bewijs van de verregaande zedenverwildering in onze dagen!

Men begripe mij goed, ik ben niet conservatief. Verre van dat! Vrouwen die generaal willen worden, als strenge Meesteres met behulp van knots en kettingzaag een Huis van Plezier willen leiden, of als uitsmijster aan het Leidseplein een fijnzinnige carrière denken op te bouwen, hebben allen mijn uitdrukkelijke zegen. Hier ziet Uw Dienaar geen probleem. Maar vrouwen die op een club schaken, zich als roofdieren wenssen te ontpoppen die zich werpen op Koningen en hun Hofhouding, het kan niet Heren, het kan gewoonweg niet: het mist alle Stijl!

Maar het allerergste, het vuigste teken van de algehele neergang van Het Schaakwezen is de recente en pijnlijke ontwikkeling van de oprichting van rookvrije schaakclubs. Hierin kunnen wij Heren slechts zien de totale ontkenning van alle waarden die Het Schaakspel hooghoudt: het leggen van rookgordijnen, de geur van rokende puinhopen en het hinderen van de tegenstander! Weliswaar is onze dierbare club S.V. Promotie nog steeds niet getransformeerd in een rookvrije vereniging, maar de tendens om De Rook te weren van De Slagvelden is aanwezig. Waakt Heren en Verzet U!

In dit Jubileumjaar peins ik dan (cultuur)filosofisch voor mij henen en vraag ik U zorgelijk: Waar gaat dit heen, vrienden, waar gaat dit heen? Het verlies van alle waarden zou zich onverhoopt wel eens pijnlijk kunnen gaan doorzetten, nu niet langer Koningen, Bisschoppen en Heren de toon aangeven in het vierkante universum. Nog even en de eerste baby's melden zich als lid aan, de pitbull van de buurman haalt zijn pionnendiploma en de kampioen van Promotie is een tweedehandscomputer met een programma dat door een hondse informaticus is geschreven om geldelijk gewin.

Ik moet U dan ook in dit jubileumjaar waarschuwen, schaakvrienden!

U weet hoe wreed Het Spel is en welk verdriet de ware Schaakadept menigmaal moet lijden. U ervaart de verlokkingen nochtans van de Schaakgodin, de sadistische Caissa.

Laten wij, Heren onder elkaar, dan gezamenlijk offeren op haar altaar. Laten wij gezamenlijk vertoeven daar waar het Geweeklaag is en het Geknars der Tanden. Maar laten wij dat dan tenminste doen onder de troost van een Goede Sigaar, een beker Geestrijk Vocht en in de totale afwezigheid van alles en allen die ons stiekem trachten te herinneren aan het volle Leven, daar buiten Het Universum!

Ik heb gezegd.

MN

Koffie, gebak en sigaren.

"Dat waren nog eens tijden!" zal oom Manuel wellicht luid, doch weemoedig verzuchten; "was ik maar eerder geconcipieerd!"

Ja, in de eerste jaren van de S.V.Promotie was een ledenvergadering met een forse consumptie en een rokertje heel gewoon. Hoe deze tractatie indertijd gefinancierd werd, is me een raadsel, te meer daar de contributie in de eerste jaren f 0,35 per week bedroeg en het ledental amper boven de 25 uitkwam. Maar de mannen van het eerste uur hadden dan ook praktisch budgettair neutraal een schaakvereniging uit de grond gestampt op 6 oktober 1952; de oprichter en eerste voorzitter, wijlen de heer F.Breugem schoot zelf geld voor om schaakmateriaal aan te schaffen. Misschien was het gebruik van het Spaarbankgebouw aan de Dorpstraat - de eerste lokaliteit - wel gratis!

Enfin, de neutrale S.V.Promotie stapte de wijde, boze wereld binnen en zie, de R.K.Schaakvereniging Zoetermeer lonkte reeds naar haar. Het bleef echter bij een schuchtere vrijage, want in die vijftiger jaren rustte er nog een taboe op een gemengd huwelijk. Twee jaar later sloeg de totale ontkerstening toe; de andersdenkende vereniging hief zichzelf op. Enkele roomsen liepen naar ons kamp over en voorwaar, het eerste tiental van Promotie promoveerde in het seizoen 54/55 naar de 4e klasse van de HSB. Zoals uit het 4e jaarverslag (sept.56) van de secretaris bleek, werd "het schaken druk beoefend en met veel animo". Hij vermeldde daarentegen wel nogal moeite te hebben gehad met de opstelling van het jaarverslag, omdat er in het "afgelopen jaar in 't geheel niet vergaderd was". Dat was kennelijk niet nodig, maar de vereniging bezat op dat moment nog steeds geen reglement. Van een ledenaanwas was evenmin sprake. In bovengenoemd jaarverslag werd juist een terugloop gesignaleerd (36 -> 21). Eigenlijk bestond de vereniging medio '57 hoofdzakelijk uit keurige, vooral rokende heren van middelbare leeftijd; dit beeld dringt zich althans bij mij op na lezing van het verslag der ledenvergadering van dat jaar. Tijdens de rondvraag wijst een lid "op onze jeugdschakers en vindt, uit eigen ervaring sprekend, dat deze jongens nog te jong zijn en adviseert het bestuur ze thuis te laten. Hij voerde o.a. nog aan, dat de ouders van deze kinderen verwachten, dat ze op verantwoordelijke wijze worden beziggehouden".

Deze kind-onvriendelijke houding zij onze pionniers vergeven. Als je zelf nauwelijks de luiers ontgroeid bent, is het moeilijk meteen anderman's kinderen op te vangen. En de weg naar volwassenheid was nog lang. In oktober '57 (vijf jaar na oprichting!) kreeg de schaakvereniging statuten en een huishoudelijk reglement. Een jaar later werden de jeugdschakers weer liefderijk binnengehaald en zelfs toegelaten tot de huishoudelijke competitie, mits zij toestemming hadden van hun ouders.

Sept. '58 telt de vereniging 32 leden. De heer J.Hagoort is voor de tweede keer clubkampioen geworden en, voor de "eerste keer in de geschiedenis van de jonge vereniging wordt ter gelegenheid van dit feit een blijvend aandenken gegeven; een diploma in lijst met een medaille".

De Marshall-hulp ging helaas aan onze vereniging voorbij, zodat de toenmalige penningmeester maar moest zien hoe de eindjes aan elkaar te knopen. Dankzij het altruïsme van enkele leden hield de vereniging het hoofd boven water. Sommige armlastigen verkochten hun schaakspel of klok tegen een symbolische prijs aan de vereniging, andere beter gesitueerden zagen af van hun reiskostenvergoeding. Dit laatste bedrag werd jaarlijks door de HSB op de rekening van de verenigingen gestort. Door nalatigheid van de penningmeester van onze onderbond heeft Promotie pas in 1961 de reiskosten van 56/57 ontvangen; alsof ze het geld te voet naar Zoetermeer moesten brengen! De Zoetermeerse schakers waren vooral verbolgen op de secretaris van de HSB. De twee afgevaardigden van Promotie probeerden hem tijdens de HSB-vergadering van '61 weg te stemmen, maar dit spelen-op-de-man pikte het HSB-bestuur niet. Toen dienden de Zoetermeesters een motie van wantrouwen in tegen het gevoerde bestuursbeleid. Dit voorstel kreeg een krappe meerderheid en het voltallige HSB-bestuur trad af. Zoals u ziet, liet Promotie met 28 leden zich in het verleden niet onbetuigd.

Bij het 10-jarig bestaan van de club gaven Eeuwe en Muhring een simultaanséance.

De oud-wereldkampioen versloeg 26 spelers en was zo beleefd om tegen de voorzitter T.Kalisvaart op te geven. Zijn maatje Willem Jan was minder hebbertig c.q. sterk; 16+, 6=, 2-.

In 1966 speelde het eerste tiental in de 2e klasse van de onderbond. Of het team punten heeft overgehouden aan de uitgestelde wedstrijd tegen Geodesie I staat niet in de notulen. De auto van de Delftenaren raakte tussen Zoetermeer en Pijnacker te water; de inzittenden (studenten?) kwamen met de schrik vrij.

(wordt vervolgd)

O.Berger

JEUGDSCHAAK

=====

Jeugdschaak is in de loop van de afgelopen jaren een wezenlijk onderdeel van Promotie geworden. Meer dan de helft van het aantal leden is jeugdlid. Promotie behoort hiermee tot de verenigingen met de grootste jeugdafdelingen van Nederland. Regionaal, dwz. binnen de Haagse Schaakbond behoren wij ook tot de sterkste samen met name met Bobby Fischer (een pure jeugdvereniging), DSC en SIO. Landelijk doen wij al een aantal jaren goeed mee maar van het grossieren in nationale titels is (nog) geen sprake. Wel mag gesteld worden dat het werk dat gedurende een aantal jaren in de opbouw van een Promotiejeugdafdeling is gestoken nu zijn vruchten begint af te werpen. In de eerste plaats is er sprake van een structureel flinke jeugdcompetitie met 60 tot 80 deelnemers/deelnemers. Er vindt inmiddels doorstroming van eigen kweek naar het eerste team plaats. Promotie is voor zijn topteam niet meer afhankelijk van "import". Wekelijks wordt er les gegeven in schaken, volgens de methode Van Wijgerden/Brunia, alleen de maandagavond is daar niet meer voldoende voor, zodat ook de donderdag al in gebruik is. Zo het er nu uit ziet komt de vrijdagavond daar nog bij, omdat Promotie erin is geslaagd een gewestelijke training voor de meer getalenteerde spelers ook in Zoetermeer te organiseren. Nu vindt deze alleen op zondag in Den Haag plaats en dat stuit bij een aantal van onze spelers op principiële bezwaren.

Overigens heeft Promotie dringend behoefte aan mensen die de jeugdcommissie willen assisteren bij het lesgeven en het begeleiden van de interne jeugdcompetitie. Het blijkt dat mede doordat er nu geregeld les wordt gegeven en daaraan enige ruchtbaarheid wordt gegeven de leeftijd van de jeugdschakers daalt.

De jeugdcompetitie omvat nu overwegend kinderen in de leeftijdsgroep 6 tot en met 10 jaar. De ouderen dus 10 jaar en ouder staan bij de eerste 20 op de ranglijst.

Naast deze basisactiviteiten mogen genoemd worden de massakampen tegen met name DSC en Botwinnik. Deze wedstrijden beginnen inmiddels het karakter van traditie te krijgen, dwz. in de herfst- en in de Paasvakantie tegen DSC en de laatste wedstrijd van het seizoen tegen Botwinnik. De animo van onze jeugd om daaraan mee te doen is altijd opmerkelijk groot, ook en daar staat en valthet mee er zijn steeds genoeg ouders te vinden die voor het vervoer willen zorgen. Gespeeld wordt op 20 tot 40 borden.

Tot de andere tradities van de jeugdafdeling behoren zowel het jaarlijkse snelschaakkampioenschap als het Pietschaak (de jeugdvariant van het Oliebollenschaaktoernooi), uiteraard het jaarlijkse jeugdtoernooi in de voorjaarsvakantie en het jaarlijks Basisscholentoernooi (dit laatste in samenwerking met Botwinnik).

Voor het komende seizoen zijn nog enkele toernooivarianten uitgewerkt, waarvan op het einde van het jaar gezien zal worden in hoeverre dat voor herhaling vatbaar is.

Het eerste wat op stapel staat is het Carreschaaktoernooi, een absolute primeur voor de hele KNSB!! , voor de jeugd op vrijdag 09 oktober.

herman buiten

=====PROMOTIE 40 JAAR=====

VOOR DE WARE SCHAAKLIEFHEBBER

VRIJDAG 9 OKT. 18.30 tot 20.30 UUR

JEUGDTOERNOOI CARRE-SCHAAK

DENKSPORTCENTRUM

TOEGAND GRATIS!!!!!!!

WERELDPRIMEUR

=====PROMOTIE 40 JAAR=====

Successen Promotie jeugd

Onderstaand een opsomming van de grootste successen behaald in de laatste 10 jaar door spelers en speelsters van Promotie. Het betreft zowel de persoonlijke als de teamkampioenschappen van de HSB (Haagse SchaakBond) in de verschillende leeftijdsgroepen en de vervolgwedstrijden zoals Nederlandse, Europese en Wereldkampioenschappen. Dit overzicht toont duidelijk aan dat de successen de laatste jaren flink toenemen. Dit is grotendeels te danken aan de toegenomen speelsterkte van onze jeugdspelers. Er zijn de laatste jaren echter ook meer categorieën waarbij een kampioenschap op het spel staat. Zo is in 1988 een extra leeftijdsgroep in het leven geroepen: i.p.v. t/m 13 jaar kwamen t/m 12 en t/m 14 jaar. Ook wordt pas sinds 1989 zowel bij de HSB als bij de KNSB een Pupillenschaakdag gehouden, waarbij officiële kampioenschappen, per geboortjaar, op het spel staan. Teamkampioenschappen voor de groep t/m 10 jaar zijn er bij de HSB pas sinds 1991. Landelijk was dit jaar voor het eerst een kampioenschap te verdienen.

Seizoen 1982/83:

teams:

- Het team t/m 20 jaar, met Bernard Bannink, Andreas Lind, Dick Mans, Herman van Ruitenbeek en Lars Roobol, werd HSB-kampioen. Bij het Nederlands kampioenschap werd het team in de voorronde uitgeschakeld.

Seizoen 1983/84:

teams:

- Het team t/m 13 jaar, met Niels Bos, Igor Coene, Marnix Evers, Michiel Adriaanse en Niels Veldhuizen werd 2e in de HSB. Bij het Nederlands kampioenschap legde dit team beslag op de derde plaats.
- Niels Bos werd HSB-kampioen t/m 13 jaar. Bij het Nederlands kampioenschap werd Niels gedeeld 9e.

Seizoen 1984/85:

teams:

- Het team t/m 13 jaar, met Niels Veldhuizen, Wouter Ravensbergen, Günther Vriends, Lennard Blaas en Floris Broekman, werd HSB-kampioen. Bij het Nederlands kampioenschap werd het team 3e.

Seizoen 1985/86:

teams:

- Het team t/m 13 jaar, met Günther Vriends, Wouter Ravensbergen, Lennard Blaas, Floris Broekman en Eelco Kuipers, werd HSB-kampioen. Landelijk werd dit team in de voorronde uitgeschakeld.
- Het team t/m 16 jaar, met Igor Coene, Niels Bos, Marnix Evers, Michiel Adriaanse en Niels Veldhuizen, werd HSB-kampioen. Landelijk werd ook dit team in de voorronde uitgeschakeld.

Seizoen 1986/87:

teams:

- Het team t/m 16 jaar, dit keer met Igor Coene, Niels Bos, Günther Vriends, Niels Veldhuizen en Marnix Evers, werd wederom HSB-kampioen. Landelijk werd het team in de voorronde uitgeschakeld.

persoonlijk:

- Igor Coene werd jeugdkampioen van de HSB (t/m 20 jaar). Bij het Nederlands kampioenschap legde hij beslag op de 17e plaats.

- Igor Coene werd datzelfde jaar ook nog HSB-kampioen in de groep t/m 16 jaar.
- Niels Bos werd in de groep t/m 16 jaar tweede (achter Igor). Hij nam deel aan het Nederlands kampioenschap t/m 16 jaar en werd daarin 16e.
- Dagmar Vriends werd 2e bij de meisjes t/m 13 jaar in de HSB. Bij het Nederlands kampioenschap werd zij 9e.

Seizoen 1987/88:

teams:

- Het team t/m 13 jaar, met Eelco Kuipers, Arjen Wassenaar, Mischa van Spronsen, Hamilcar Knops en Sander Blok, werd HSB-kampioen. Bij het Nederlands kampioenschap legde dit team beslag op de 2e plaats.

Seizoen 1988/89:

teams:

- Het team t/m 12 jaar, met Eelco Kuipers, Sander Blok, Michiel Blok en Eddo Hageman, werd HSB-kampioen. Bij het Nederlands kampioenschap legde dit team beslag op de 2e plaats.
- Promotie-2 t/m 12 jaar, met Paul Bogaarts, Stephan Kooiman, Norbert Harmanus en Paul van Ommeren, werd 2e bij het HSB-kampioenschap. Landelijk werd dit team in de voorronde uitgeschaakeld.
- het team t/m 14 jaar, met Arjen Wassenaar, Mischa van Spronsen, Hamilcar Knops en Roeland Thoutenhoofd, werd HSB-kampioen. Landelijk behaalde dit team de vierde plaats.

persoonlijk:

- Eelco Kuipers werd HSB-kampioen t/m 12 jaar. Bovendien werd hij ook kampioen van Nederland in deze leeftijdsgroep. Bij het Wereldkampioenschap gehouden in Puerto Rico legde Eelco beslag op de 14e plaats.
- Sander Blok werd 2e bij de HSB-kampioenschappen t/m 12 jaar. Ook hij mocht deelnemen aan het Nederlands kampioenschap. Sander werd hierbij gedeeld 6e.
- Nanda IJgosse werd HSB-kampioene bij de meisjes t/m 12 jaar.

Seizoen 1989/90:

teams:

- Het team t/m 20 jaar, met Niels Veldhuizen, Lennard Blaas, Arjen Wassenaar en Fred van Slooten werd HSB-kampioen. Landelijk werd het team in de voorronde uitgeschakeld.
- Het team t/m 14 jaar, met Eelco Kuipers, Sander Blok, Mischa van Spronsen en Louis Hak werd 2e bij het HSB-kampioenschap. Landelijk werd dit team, aangevuld met Michiel Blok, tweede.

persoonlijk:

- Sander Blok werd 2e bij het HSB-kampioenschap t/m 14 jaar. Bovendien werd hij kampioen van Nederland in deze leeftijdsgroep.
- Daphne Nijmeijer werd HSB-kampioene in de groep t/m 16 jaar. Bij het Nederlands kampioenschap werd zij 16e.
- Esther Perluka werd 2e bij de HSB-meisjes t/m 12 jaar. Landelijk behaalde zij de derde plaats.

Seizoen 1990/91:

teams:

- Het team t/m 14 jaar, met Eelco Kuipers, Sander Blok, Ronald Perluka en Esther Perluka, werd HSB-kampioen t/m 14 jaar. Na drie tweede plaatsen in de voorafgaande jaren, werd dit team, versterkt met Michiel Blok, kampioen van Nederland. Eelco Kuipers en Sander Blok waren hierbij steeds van de partij.

persoonlijk:

- Eelco Kuipers werd HSB-kampioen t/m 14 jaar. Vervolgens werd hij ook kampioen van Nederland in deze groep. Bij het in Polen gehouden Wereldkampioenschap legde hij beslag op de 41-ste plaats.
- Sander Blok nam ook deel aan het Nederlands kampioenschap t/m 14 jaar en werd hier 9e.
- Arjen Wassenaar werd HSB-kampioen t/m 16 jaar. Bij het Nederlands kampioenschap legde hij beslag op de 12e plaats.
- Esther Perluka werd HSB-kampioene bij de meisjes t/m 14 jaar. Bij het Nederlands kampioenschap werd zij 10e.
- Michiel Blok werd 2e bij de HSB-kampioenschappen t/m 12 jaar. Landelijk legde hij beslag op de 24-ste plaats.
- Mark van Putten werd bij de HSB 4e in dezelfde leeftijdsgroep. Landelijk werd hij 65-ste.
- Barbara Pronk werd HSB-kampioene bij de meisjes t/m 10 jaar.
- Albert-Jos Harinck werd HSB-Pupillenkampioen, geboortjaar 1983.

Seizoen 1991/92:

teams:

- Het team t/m 16 jaar, met Louis Hak, Michiel Blok, Roeland Thoutenhoofd, Ronald Perluka en Eddo Hageman, werd HSB-kampioen. Momenteel speelt dit team in de landelijke competitie.

- Het team t/m 12 jaar, met Mark van Putten, Martijn Blok, Peter Perluka, Coen Veld en Rens Minnema, werd 3e bij het HSB-kampioenschap. Dit team zal binnenkort uitkomen in de landelijke competitie.

- Het team t/m 10 jaar, met Albert-Jos Harinck, Hans Minnema, Roland Dorst en Cees van Ommeren, werd HSB-kampioen. Bij het Nederlands kampioenschap legde dit team beslag op de 2e plaats.

persoonlijk:

- Eelco Kuipers werd HSB-kampioen t/m 16 jaar. Voor de derde keer in zijn schaakloopbaan werd hij Nederlands kampioen. Bij het in Duisburg gehouden Wereldkampioenschap werd hij 31-ste. Ook nam hij deel aan het Europese kampioenschap in Tjecho-Slowakije.
- Sander Blok werd 2e bij het HSB-kampioenschap t/m 16 jaar. Bij het Nederlands Kampioenschap werd hij 9e.
- Esther Perluka werd HSB-kampioene bij de meisjes t/m 14 jaar. Bij het Nederlands kampioenschap werd zij derde. Zij mocht ook deelnemen aan het Europese kampioenschap in Tjecho-Slowakije.
- Mark van Putten werd 4e bij het HSB-kampioenschap t/m 12 jaar. Landelijk werd hij 24-ste.
- Hafida Taberki werd HSB-kampioene t/m 10 jaar.
- Albert-Jos Harinck werd ook dit jaar HSB-Pupillenkampioen in de groep met geboortjaar 1983. Bij het Nederlands kampioenschap legde Albert-Jos beslag op de 3e plaats.

Jeugdkampioenen Promotie

van de laatste 10 jaar

1983

1. Wilco Rademaker
2. Peter v.d. Toorn
3. Igor Coene

1984

1. Igor Coene
2. Patrick Bergman
3. Niels Bos

1985

1. Niels Veldhuizen
2. Marnix Evers
3. Günther Vriends

1986

1. Niels Veldhuizen
2. Günther Vriends
3. Lennard Blaas

1987

1. Wouter Ravensbergen
2. Mischa van Spronsen
3. Joost Bonnet

1988

1. Eelco Kuipers
2. Arjen Wassenaar
3. Mischa van Spronsen

1989

1. Eelco Kuipers
2. Arjen Wassenaar
3. Michiel Blok

1990

1. Sander Blok
2. Michiel Blok
3. Eddo Hageman

1991

1. Michiel Blok
2. Ronald Perluka
3. Esther Perluka

1992

1. Esther Perluka
2. Hielke Kuipers
3. Dick Boer